

Środek artystyczny	Przykład	Funkcja
ANAFORA - powtórzenie tych samych wyrazów n początku wersów	„myśli o duszy tkliwe, myśli o duszy z czułością” (Z. Herbert „Dusza Pana Cogito”)	Zwraca uwagę czytelnika na treści powtórzone, koncentruje uwagę
ANIMIZACJA - ożywienie - nadawanie przedmiotom nieożywionym, zjawiskom przyrody lub pojęciom cech istot żywych	<i>Ciepła ciemność na ramionach się oprze / jest dobrotliwym zwierzęciem milczenia / ogromna i powolna</i> – Krzysztof Kamil Baczyński, <i>Z nocy</i> . Animizacji ulega tu ciemność.	Dynamizuje opis – ożywia
Uosobienie, personifikacja – nadanie cech ludzkich	Drzewo czuje, myśli, cierpi... Animizacja, uosobienie to rodzaje metafory	Tworzy obraz poetycki, podkreśla ważność, wyjątkowość rzeczy, rośliny, którym nadano cechy ludzkie
APOSTROFA – bezpośredni zwrot do adresata, osoby, bóstwa, przedmiotu Inwokacja – rozbudowana apostrofa	„...moja droga Orszulo...” Tren VIII „Litwo, ojczyzno moja...” –	Nadaje uroczysty charakter, podkreśla podniosły ton
EPITET – określa rzeczownik, uwydatnia cechy ludzi lub przedmiotów, itp	„...przenoś moją duszę utęsknioną do tych pagórków leśnych , do tych łąk zielonych ...”	Podkreśla, uwypukla, uwydatnia cechę, uplastycznia obraz, działa na wyobraźnię, dzięki epitetom możemy sobie wyobrazić, jak coś wygląda
METAFORA – po połączeniu wyrazy zyskują inne znaczenie	Morze łez, morze gwiazd „Nocą słyszę, jak coraz bliżej drżąc i grając krąg się zaciska. A mnie przecież zdroj rzeźbił chyży, wyhuśtała mnie chmur kołyska. ” Krzysztof Kamil Baczyński „Z głową na karabinie” (byłem	Podkreśla ilość, Upoetycznienie wypowiedzi

	wychowywany w szczęśliwych czasach, okolicznościach) „Wpłynąłem na suchego przestwór oceanu...” „Stepy akermańskie”	Oddaje wrażenie nieskończoności, jakie wywiera widok ukraińskiej roślinności. Przy określaniu funkcji metafory trzeba zwrócić uwagę na to co ona oznacza. I to swoimi słowami napisać. Za każdym razem użyj słowa: podkreśla, uwypukla, itp. Na przykład tutaj prostymi słowami można powiedzieć, że podkreśla ogromną przestrzeń, która rozciągała się dookoła wozu, którym podróżował podmiot liryczny.
PORÓWNANIE	...wóz nurza się w zieloność i jak łódka brodzi”	Podkreśla cechy i właściwości przedmiotu, zjawiska Wszystko zależy - co do czego jest porównany
NEOLOGIZM Wyraz nowo utworzony	„Dusiołek” B. Leśmian	Tutaj podkreśla cechę występującej postaci fantastycznej Znowu trzeba zwrócić uwagę na to, co oznacza neologizm i wtedy to będzie funkcja
PYTANIE RETORYCZNE	Coś Ty Atenom zrobił, Sokratesie?	- podkreśla refleksje własne przekonania, sygnalizuje wątpliwości
Onomatopeja wyrazy dźwiękonaśladowcze		Oddają dźwięk
WYKRZYKNIECIE	„tylko nie to!”	- oddaje emocje
WYLICZENIE	„Miłość nie szuka poklasku, nie zazdrości, nie unosi się gniewem...” Biblia	- podkreśla wyraz, zdanie, wzmocnienie wypowiedzi
Zgrubienie Zdrobnienie	Paluch paluszek	Podkreśla emocje, podkreśla antypatię lub sympatię, czyli za pomocą zgrubienia lub zdrobnienia można

		podkreślić co lubimy lub co nie!
POWTÓRZENIE		- rytmizacja - zwrócenie na coś uwagi, podkreślenie ważności słowa, zdania, itp